

EUL FRACTAL ÎN MANIFESTĂRILE AUTISTE LA COPII

Prof. dr. Anton Veronica
Prof. Nane Gina
Grădinița cu P.P. Nr. 17 Vaslui

Eul reprezintă nucleul conștiinței de sine al personalității, reunind cunoaștere, simțăminte și relaționare cu alții, judecăți de valoare și imagini de sine.

Gordon W. Allport, care a studiat procesul elaborării ontogenetice a eului, susține că în jurul vârstei de 3 ani, copilul deține deja:

-simțul eului corporal, bazat pe sesizarea de către copil a diferitelor părți din corp (configurate îndeosebi prin experiență);

-simțul unei identități sociale de sine, care se dezvoltă deodată cu limbajul, folosirea numelor și a posesiunii (al meu, a mea);

-simțul unei identități emoționale, cu sentimentul puterilor și autonomiei proprii (eu pot să fac singur).

Educația sistematică emancipează conținuturile valorice ale eului, resimțite și trăite de copii ca emoții și judecăți de valoare. (Sunt bucuros că sunt harnic).

În mod firesc, prin socializare sistematică și prin cunoaștere, eul se dezvoltă ca substructură sintetică, psiho-valorică a personalității, ce asigură echilibrul între tendințele subiective impulsive ale naturii biologice profunde, inconștiente și reprezentările valorice sociale, ce definesc personalitatea conștientă de sine. Astfel, eul social se definește prin conduite și atitudini morale de genul: respect de sine și de ceilalți, exprimare articulată de sine și interacțiune valorică în grup.

În contextul interrelațional se generează și se dezvoltă eul-caracter bazat pe cristalizarea conduitelor sociale, orodate, coerente, sensibile la relația cu ceilalți; se manifestă astfel eul social capabil de autocontrol, autostăpânire și autonomie în echilibrarea impulsurilor inconștiente egocentrice.

Structurarea conștiinței de sine a eului social la copiii de vârstă preșcolară se referă la capacitatea socială a copiilor, manifestată ca autonomie, inițiativă, puterea și determinarea de a acționa și a relaționa, prin capacitatea de a regla conduitele proprii.

Manifestările speciale din spectrul autist se referă nu doar la conduitele sociale ale copiilor ci și la coerența conștiinței de sine a eului social al copiilor.

Este specifică eului autist replierea vieții psihice lăuntrice asupra subiectivității, cu ruperea „ori fracturarea” punților de legătură dintre subiectivitate și conduitele sociale de interacțiune.

Distingem la copiii cu manifestări de tip autist slabe abilități de interacțiune socială, retragerea din câmpul comunicării cu slabe abilități de utilizare a limbajului.

Manifestările emoționale spontane ale copiilor autiști sunt în mod frecvent ecranate de conduite ritualice, repetitive, cu expresii verbale rupte de contexte situative, ceea ce ne dezvăluie o „fracturare” a eului între experiențele subiective anterioare și situațiile sociale actuale.

Vorbim în acest sens, și adoptăm conceptul **eului fractal al copiilor autiști**, cu manifestări de „image spartă”, frântă a subiectivității eului, reflectate repetitiv și auto-similar în conduite și atitudini rigide, ne-adevrate situației sociale.

Dacă în cazul eului social flexibil, cu autocontrol echilibrat între subiectivitatea pulsională și socialitatea normativă educatorii aplică principii educative cu certitudine și coerență, în cazul eului fractal autist, principiile intercativ de educație sunt aplicate în

condiții de incertitudine și firavă probabilitate de coerență. De pildă, în organizarea jocului interactiv cu copiii autiști coerența conduitelor de manevrare a jucăriilor generează cu incertitudine coerența conduitelor relaționare și a interacțiunilor de joc.

Experiențele plăcute de manevrare a jucăriilor nu pot genera prin transferul de motivație emoțională experiențele plăcute de interacțiune.

Conduitele repetitive și ritualurile de manevrare a lucrurilor (jucăriilor) nu favorizează coerența relaționară, dar progresiv generează plăcerea jocului în interacțiune cu ceilalți, prin dirijarea terapeutică specială.

Noi constatăm că strategiile de joc ale copiilor cu manifestări autiste sunt slab dirijate de reprezentările simbolice și regaltorii ale limbajului și comunicării iar reprezentarea obiectelor favorizează cu deosebire actele repetitive în joc. Așadar, **eul fractal al autiștilor** se manifestă cu preponderență pe planul symbolismului comunicator și mai puțin pe planul acțiunii practice cu obiectele.

Eul fractal, fragmentat între subiectivitate și socialitate comunicativă nu favorizează în autism abilitățile de interacțiune comunicativă; simplele abilități de manevrare practică a obiectelor nu transferă cu certitudine un potențial de dezvoltare în interacțiune și reglaje inter-comunicative.

Pentru dezvoltarea unui asemenea potențial de inter-comunicare, copiii cu manifestări autiste trebuie să beneficieze de un program laborios, individualizat și sistematic de interacțiune și comunicare, prin terapii specifice, în condiții de integrare în grup și socializare între copiii de aceeași vârstă. Fracturarea eului autist între subiectivitate și sociabilitate se compensează prin mari eforturi sistematice de interacțiune.

Bibliografie:

Neveanu, P. „Dicționar de psihologie, Ed. Albatros, Buc, 1978”;

Seach, D, „Jocul interactiv pentru copii cu autism, Ed. Fides, Iași, 2011”;

Voicu, M, „Metafora, fractali și imagogenorama în terapia unificării, Ed. Sper, Buc, 2017” .